

Nemzetpolitikai összefoglaló

2015. 48. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Tanácskozás a felvidéki magyar iskolákról

Nem lehetséges a jó viszony Magyarország és Szlovákia között a felvidéki magyar iskolák nélkül – mondta Németh Zsolt, az Országgyűlés külügyi bizottságának fideszes elnöke „A felvidéki magyar oktatás” c. konferencián. A Rákóczi Szövetség és a Nemzetpolitikai Kutatóintézet által rendezett budapesti tanácskozáson Németh Zsolt kiemelte: bár a magyar-szlovák kapcsolatok jelenleg történelmi összehasonlításban valóban nagyon jók, „sok öröm” is vegyül ebbe, a kisebbségi jogi szabályozás szempontjából ugyanis továbbra is Szlovákia az a szomszédos ország, ahol a legkedvezőtlenebb a magyarok jogi helyzete. Magyarország azt várja el, hogy a nemzetközi egyezmények és a jószomszédi kapcsolatok szellemében Szlovákia tartsa be a magyar-szlovák alapszerződésben vállaltakat, vagyis a magyarok identitásának védelmét, és a magyar iskolák megőrzésére és megerősítésére törekedjen a felszámolásuk helyett - hangoztatta a politikus. Németh Zsolt szerint a felvidéki iskolabezárás jelenleg az egyik legjelentősebb veszély, amely a határon túli magyar közösségeket érinti. Véleménye szerint a szlovák oktatási reformmal „újból jót lendítenének” a szlovák nacionalisták a felvidéki magyarság asszimilációján, és éppen ezt akarják. Az asszimilációt tekintve Szlovákia a legeredményesebb szomszédos ország összehasonlításban - mondta. A képviselő hangsúlyozta: a szlovák kormány nem zárhat be magyar iskolát a magyar közösség akarata ellenére. E cél elérése szempontjából is fontos a Magyar Közösség Pártjának (MKP) bekerülése a pozsonyi parlamentbe, hiszen ez a párt politikai témává teszi a küzdelmet a magyar iskolák bezárása ellen. Grezsa István miniszteri biztos az alkotmányt idézte, amelyben rögzítették: kötelezettséget vállalnak minden magyarért. A szlovákiai magyar oktatás esetleges negatív változásai katasztrofális eredménnyel járhatnak - figyelmeztetett, és arra is kitért: a minőség javítása elengedhetetlen. Az is kulcskérdés, hogy magyar etnikai pártként a Magyar Közösség Pártja ott legyen a szlovák törvényhozásban - tette hozzá. Szólt még arról, hogy 258 alapiskolában mintegy 29 ezer diák tanul, s idén 3575 elsős gyermek kezdte magyar iskolában tanulmányait. A magyar államnak ugyanakkor minden segítséget meg kell adnia, akár iskolabusz, akár iskolaépítés formájában - jelentette ki a miniszteri biztos.

Berényi József, az MKP elnöke kiemelte: az utóbbi években úgy érezték, hogy kevesebb figyelem jut a felvidéki magyarokra, a visegrádi együttműködés, a magyar-szlovák kapcsolatok mindent felülírnak. Olyan oktatási törvény született a parlamentben, amelyet el kell törölni, nem szabad egyezkedni a hatalommal - vélekedett. Emlékeztetett: nem új dolog a magyar iskolák elleni küzdelem Szlovákiában. A törvényhozásban ugyanakkor nincs magyar érdekképviselő, és ezen változtatni kell, hiszen 1920 óta most először úgy néz ki, hogy nem tudják megvédeni az iskolákat, ha a törvény nem változik - mutatott rá. Hozzátette: nagy összefogásra van szükség, és ebben az MKP csak egy eszköz, hogy újra megállítsák az asszimilációs nyomást.

Orvosi lakásokat adtak át Sepsiszentgyörgyön

Magyar állami támogatással felépített orvosi lakásokat adtak át szerdán Sepsiszentgyörgyön a Fogolyán Kristóf megyei kórház szomszédságában. Az átadási ünnepségen Vass Levente, az építető Studium-Prospero Alapítvány elnöke elmondta, az elkészült lakásokat olyan a városba hazaköltöző fiatal orvosok vehetik igénybe maximum négy évre, akik a közsférában végzik orvosi munkájukat. Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára elmondta, a sepsiszentgyörgyi orvosi lakások felépítéséhez a magyar kormány 105 millió forinttal járult hozzá. „Olyan perspektívát kell nyújtanunk a fiatal orvosjelöltek számára, amelyik rövid távon lelassíthatja, hosszú távon pedig megállíthatja a képzett erdélyi magyar fiatalok elvándorlását” - jelentette ki az átadáson az államtitkár. „A romániai magyar értelmiséget itthon marasztaló konkrét terveket is gyakorlatba kell ültetnünk a hosszú távú tervezés mellett, hiszen az a célunk, hogy fiataljaink – pályakezdők és ifjú szakemberek – ne máshol keressék boldogulásukat, hanem szülőföldjükön” – fogalmazott az ünnepségen Kelemen Hunor RMDSZ szövetségi elnök, aki szerint ilyen megvalósításokra az ország valamennyi magyarlakta vidékén, tömbben és szórványban egyaránt szükség van. Az RMDSZ-nek ilyen tekintetben kiemelt célja az, hogy olyan intézményeket hozzon létre, amelyek bátorítják a fiatalok itthon maradását, lehetőséget biztosítanak a pályakezdő orvosoknak, tanároknak, a különböző művészeti ágak alkotóinak a hazai karrierépítésre. Tamás Sándor, Kovászna Megye Tanácsának elnöke az ünnepségen közölte: a megye egyik legnagyobb beruházása a kórház 18 millió euró értékű felújítása, amely decemberre el is készül. „Az intézménnyel kapcsolatosan a legfontosabb követelmény a minőség növelése, mind az intézmény felszerelésének, mind az orvosi szolgáltatások terén. A jó szakembereket kell helyben tartanunk, különösen a pályakezdőket: megbízható orvosokra égető szükség van. Fontos eredménynek tartom, hogy több pályakezdő orvosnak tudunk 600 lejes ösztöndíjat biztosítani” - mondta. Antal Árpád András, Sepsiszentgyörgy polgármestere is a szolgálati lakások fontosságát hangsúlyozta, rámutatva, hogy az orvosi, vagy egyéb jellegű szolgálati lakások építése olyan feladat, amelyet lényegében a román állam kellett volna elvégezzen, ennek ellenére magyarországi segítséggel jött létre. Sepsiszentgyörgyön a Gyere Haza Program keretében több lakás is elkészült, amelyek orvosok, tanárok, művészek számára nyújtanak otthont. Az avatón részt vett Zákonyi Botond, Magyarország bukaresti nagykövete, dr. Zsigmond Barna Pál Magyarország csíkszeredai főkonzulja, valamint Lélfi Koppány, a Bethlen Gábor Alapkezelő Nonprofit Zrt. vezérigazgatója is.

Nem lesz teljes körű együttműködés Marosvásárhelyen?

Szerdán Kelemen Hunor szövetségi elnök a Kossuth Rádióban azt mondta, hogy a marosvásárhelyi előválasztást a közös magyar polgármesterjelölt megválasztásáért szervezték, és az lenne a tisztességes, hogy ezt most minden magyar párt támogassa. Erről

szólt a választás, nem arról, hogy „csinálunk egy lecsót” – hangsúlyozta Kelemen. Hozzátette: az előválasztást nem azért szervezték, hogy aki nem jutna be az önkormányzatba, az most valami más megoldással mégis bekerüljön. „Közös polgármestert választottak a marosvásárhelyiek, nem közös tanácsosi listát” – hangsúlyozta az elnök.

Brassai Zsombor, az RMDSZ Maros megyei szervezetének elnöke teljesen másképp látja a marosvásárhelyi helyzetet. A politikus nemcsak arról beszélt a Krónikának, hogy elfogadja a „lecsót”, de azt is belátta, hogy pártsemleges listára van szükség. Hangsúlyozta viszont, hogy a döntést egymaga nem hozhatja meg. „A legnagyobb kihívás, amivel a magyar politikai pártok küszködnek, a marosvásárhelyi magyarok hitének és bizalmának a visszanyerése. A térvész csak valós összefogással fordítható vissza, ez pedig a közös jelöltlista összeállításában nyilvánulhat meg” – mondta Brassai Zsombor. A marosvásárhelyi RMDSZ-választmány új elnöke, Vass Levente azt mondta, nem kívánja befolyásolni az ügymenetet. Szerinte a megyei, illetve városi elnököknek, azaz Brassainak és Peti Andrásnak kellene „végigvinni a történetet”, annál is inkább, mivel ők voltak azok az RMDSZ-vezetők, akik vállalták az előválasztások szervezését és lebonyolítását. „Ezelőtt szinte négy évvel, 2012 januárjában, amikor első alkalommal meghívtak az egyébként egy éve folyó egyeztetésekre, kiderült, hogy lényegében minden előre el van döntve, nem lesz Vásárhelyen semmiféle egyezés. Ennek eredménye, hogy az eredeti döntéssel szemben végül nem én lettem a jelölt. Az az érzésem, hogy most is erről szól a történet. Úgy érzem, ma is csak azért hívnak és kíváncsiak a véleményemre, mert az összefogás megtagadásának ódiúmat meg akarják osztani a választmánnyal” – állítja Vass. Egyébként a széleskörű marosvásárhelyi összefogást az októberi magyar előválasztás győztese, Soós Zoltán is erőteljesen szorgalmazza. Az RMDSZ városi tanácsosa a Szövetségi Képviselők Tanácsa (SZKT) legutóbbi, november 7-ei kolozsvári ülésén úgy vélekedett, nem lenne jó, ha a jövő nyári helyhatósági választáson több magyar politikai alakulat is önálló tanácsosi listát indítana Marosvásárhelyen. Mint mondta, az RMDSZ-nek különálló egyezményt kellene kötnie a megyeszékhelyen, mégpedig az EMNP-vel is, ez a megállapodás ugyanis szerinte új pályára állíthatná az erdélyi magyar politikát is. A marosvásárhelyi magyarság lehetséges közös polgármesterjelöltje bölcsességet kívánt az RMDSZ-nek annak érdekében, hogy „a pártpolitikán kívül lássa meg a nemzetstratégiai érdekeket is”. A négy, illetve nyolc évvel ezelőtti, utolsó pillanatban történt váltások még frissen élnek a választók emlékezetében. A vásárhelyi magyarság nem díjazta, hogy az RMDSZ felső vezetése 2008-ban Csegi Sándor helyett Borbély Lászlót, 2012-ben pedig Vass Levente helyett Frunda Györgyöt indította polgármesterjelöltként, lenullázva a belső választások eredményét. Mindkét csúcspolitikus kizárt bármiféle együttműködést az ellenzékkel, majd csúfos vereséget szenvedett a 2000 óta regnáló Dorin Floreával szemben. „Két dolgot tartok fontosnak kiemelni, és ezt Kelemen Hunornak is elmondom. Egyrészt nem szabad még egyszer átverni a marosvásárhelyieket, mint ahogy történt 2012-ben, amikor Frunda kitérte Vasst. Másrészt összefogás nélkül sem Marosvásárhelyen, sem Szászrégenben nem megyünk semmire” – figyelmeztet a szövetség megyei alelnöke, Balogh József. Az

összefogással kapcsolatban úgy véli, az EMNP-ben és a Magyar Polgári Pártban (MPP) kellene legyen annyi bölcsesség, hogy embereit az RMDSZ listáján, a tulipán jelvénye alatt indítsa. „Attól, hogy a listán nem lesz ott a jelvény, még nem lesz se pirosabb, se zöldebb a zászló. Nekik is kellene engedniük, elvégre mégiscsak az RMDSZ a legnagyobb magyar párt! Ettől a néppárti még néppárti marad, a polgári pedig polgári” – fogalmazott Balogh. Szilágyi Zsolt, az EMNP elnöke a Krónikának elmondta, az összmagyar koalíciós listaállítást tartja a legjobb megoldásnak Marosvásárhelyen és Maros megyében. Állítása szerint már három héttel ezelőtt levélben elküldte az erre vonatkozó javaslatot Kelemen Hunornak, ám eddig még nem kapott választ. „A levélben azt javasoltam, hogy induljunk ki az előválasztási tapasztalatokból. Sikerült kiválasztani Marosvásárhelyen a közös polgármesterjelöltet, aki remélhetőleg a magyar pártok támogatásával, több logó alatt indul el a választásokon. Ugyanígy Marosvásárhelyen és Maros megyében is legyen közös, magyar koalíciós lista. Erre a javaslatomra azonban még nem kaptam választ” – mondta Szilágyi Zsolt. Szerinte a kérdés úgy vetődik fel, akarják-e, hogy a Maros megyei, a marosvásárhelyi magyarságnak erősebb képviselője legyen az önkormányzatokban, több képviselője jusson be a döntéshozó testületekbe, vagy az RMDSZ ragaszkodik eddigi álláspontjához, miszerint a pártlistán a szövetség jelöltjei jussanak be. „El kell dönteni, hogy a magyar érdeket, vagy a pártérdeket tartjuk szem előtt” – mondta a néppárti politikus, aki szerint nem marad más hátra, mint meggyőzni az RMDSZ országos elnökségét”.

Potápi: 2016 a külhoni fiatal magyar vállalkozók éve lesz

A Nemzetpolitikai Államtitkárság célirányos pedagógiai programjainak sorában 2016-ot a külhoni fiatal magyar vállalkozók évének szánja - jelentette be Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára pénteken Dunaszerdahelyen. Az államtitkár ezt a magyar nyelvű duális szakképzés szlovákiai helyzetéről rendezett szakmai konferencián jelentette be, hozzátéve: a program témájáról december 3-án a Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) ülésén születik majd hivatalos döntés. Potápi Árpád János a Dunaszerdahelyen rendezett konferencián az idei célirányos programról, a külhoni magyar szakképzés évének megvalósításáról és eddigi eredményeiről tartott előadást. Az államtitkár felidézte: a szakképzés éve programot 500 millió forintos keretösszegeből indították el - ami többszöröse volt az előző évi külhoni felsősök éve program költségvetésének -, és e szakképzési keretből mintegy 70 millió forintot használtak fel a Felvidéken. Hozzátette: a teljes keretösszeg nagyobb hányadából, mintegy 340 millió forintból fejlesztések valósultak meg, tanműhelyeket, tangazdaságokat hoztak létre, a fennmaradó részt pedig egyebek mellett kutatásokra, továbbképzésekre és ösztöndíjakra fordították. „Jónak értékelem ezt az esztendőt, mivel körülbelül tízezer diákot és pedagógust tudtunk elérni” - értékelte Potápi Árpád János a külhoni magyar szakképzés

éve program eredményeit. A nemzetpolitikáért felelős államtitkár - azzal kapcsolatban, hogy 2016-ot a külföldi fiatal magyar vállalkozók évének szánják - rámutatott: a döntés egyebek mellett arra épít, hogy a fiatal magyar vállalkozók érték- és munkahelyteremtő munkájának támogatása által elő lehet segíteni a külföldi magyar régiókban élők otthonmaradását és szülőföldjükön való érvényesülésüket.

Vonakodva állított ki magyar nyelvű diplomát a Selye János Egyetem

A révkomáromi Selye János Egyetem egyetlen szlovákiai magyar felsőoktatási intézményként megalapítása óta csak szlovák, vagy szlovák–angol nyelvű diplomákat állított ki. Egy végzős hallgató kérte, hogy oklevelén legyen magyar szöveg is, de az intézmény ennek nem tett eleget. Az egyetem közleménye szerint a jogi szabályozás miatt nem adhatnak ki háromnyelvű, magyar–szlovák–angol diplomát. Szekeres Klaudia, a Szlovákiai Magyarok Kerekasztala mellett működő Jogsegélyszolgálat jogásza elmondta, hogy az egyetem kiadhatna háromnyelvű diplomát, hiszen rá nem a közigazgatási intézményekre vonatkozó szabályok vonatkoznak. A Kerekasztal jogásza korábban az oktatási minisztérium véleményét is kikérte az ügyben. A tárca főosztályvezetője ugyancsak azt válaszolta, hogy a törvény az egyetemek számára nem szabályozza a háromnyelvű diplomák kérdését. Az egyértelmű probléma a Selye János Egyetem hozzáállásával az, hogy egy hallgatónak kellett kiharcolnia, hogy az intézmény választható opcióként felajánlja végzőseinek azt a lehetőséget, hogy a magyar nyelven oktató felsőoktatási intézményként magyar nyelvű is legyen az oklevél. A rektorhelyettes közlése szerint az idei akadémiai évtől lesz lehetőség magyar nyelvű diploma kiállítására. „Hallgatóinknál felmértük, mely nyelvek kombinációjában kérik a tanulmányaik befejezéséről szóló okiratokat, és ezek alapján a 2015/16-os akadémiai évben több mint száz hallgató számára ezeket szlovák–magyar változatban tervezi kiadni az egyetem”. Ez tehát azt jelenti, hogy a diákoknak külön kérniük kell a szlovák–magyar nyelvű diplomaváltozatot, ha ezt nem így teszik, automatikusan szlovák–angol nyelvű oklevelet kapnak. A probléma a magyar–szlovák kétnyelvű diplomával sem oldódna meg teljesen. A magyar–szlovák és a szlovák–angol változatot egyszerre ugyanis nem adja majd ki az intézmény. A háromnyelvű, magyar–szlovák–angol diplomákat pedig továbbra sem tervezi kiállítani az egyetem. Így, ha a diák érvényesíteni szeretné magyar nyelvhasználati jogát, akkor le kell mondania arról, hogy oklevele az angol nyelvet is tartalmazza. Ez utóbbi pedig a nemzetközi érvényesülés, továbbtanulás elengedhetetlen követelménye. A hallgatónak nem marad más választása, minthogy egy jelentősebb összegért lefordíttassa a diplomáját angolra.

A kárpátaljai kormányzó a KMKSZ támogatását kéri a megyei tanácsban

A KMKSZ megyei képviselőivel találkozott Hennagyij Moszkal, kárpátaljai kormányzó november 23-án. A tanácskozás – melyen Brenzovics László KMKSZ-elnök, parlamenti képviselő is részt vett – célja volt, hogy megoldást találjanak egy, a kormány számára kedvező koalíció kialakítására a megyei tanácsban. Moszkal beszámolt a feleknek arról, hogy a napokban tárgyalást folytatott Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettessel. A felek egyetértettek abban, hogy a KMKSZ feladata az itt élő magyarság érdekképviselete. A megbeszélésen kiderült, hogy a hatalompárt stratégiát váltott, az eddigiekhez képest sokkal kedvezőbb hangnemben fordult a magyar párt képviselőihez. A kormányzó felajánlotta ugyanis a kulturális szövetségnek a megyei közigazgatási hivatal első elnökhelyettesi posztját, melyhez a többi közt az eurointegrációs törekvés kérdése is tartozik, valamint az egészségügyi, oktatási, szociális és kulturális ügyekkel foglalkozó megyei testületek vezetői tisztségét. Emellett – az ígéretnek szerint – magyar körzet kialakítását célozzák meg a decentralizációs folyamat során. A koalíciós többség létrehozására többféle variáció létezik a megyei tanácsban. November közepén a Jediniy Centr mellett a KMKSZ is támogatta a Batykivcsina jelöltjeként indított Olekszandr Kemenjast a Kárpátaljai Megyei Tanács alakuló ülésén, melyet a Szolidarnyiszty és a Vidrodzsennya pártok bojkottáltak. Barta József, a KMKSZ frakcióvezetője szerint mivel az előző koalíciós terv megghiúsult, más irányon kell gondolkodniuk. Pártja minden lehetőséget latba vesz, s kész egy stabil alapokon nyugvó együttműködésre, amennyiben az valóban a magyar érdekeket képviseli a továbbiakban. Moszkal ajánlatát mérlegelni fogják – tette hozzá Barta József.

